

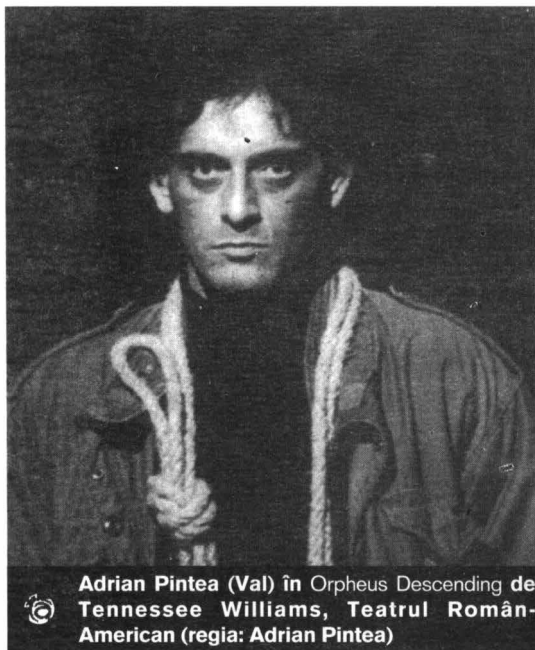
ORFEU LA MICROFON

ORPHEUS DESCENDING (ORFEU ÎN INFERN) de Tennessee Williams ● **TEATRUL ROMÂN-AMERICAN „EUGENE O'NEILL“** ● Data reprezentației: 8 februarie 1994 ● Regia: Adrian Pintea ● Scenografia: arh. Silvia Pintea ● Aranjamente muzicale: Adrian Pintea și Sorin Romanescu ● Distribuția: Adrian Pintea, Cristian Moțiu (Val), Laura Jianu (Lady), Mihaela Mihuț, Dana Magdici (Carol), Adrian Titieni, Marius Gălea (Jabe), Ionuț Pohariu (Sheriful Talbott, Uncle Pleasant), Adrian Titieni, Marius Gălea (Davis), Mioara Târzioru (Sora). Orchestra: Mihai Iordache (saxofon), Sorin Romanescu (chitară), Emil Viciu (bas), Lucian Maxim (percuție).

Și, în fond, de ce infernul n-ar fi o platformă cu două microfoane, înecată din când în când de un abur urât mirositor? Un Orfeu care a împlinit de mult cei treizeci de ani pe care textul îl obligă să-i sărbătorească, îmbrăcat ca toți oamenii care rătăcesc pe drumuri, purtând o dizgrațioasă cutie de chitară, își desfășoară recitalul. Adrian Pintea adaugă astfel calităților sale de interpret al textului dramatic, aptitudinile de netăgăduit al cântărețului. Partea muzicală a spectacolului pe care ni-l propune ca interpret și regizor este – în mod paradoxal – și cea cu încărcătură dramatică. Prin reducția pe care o operează în text, infernul, alcătuit, la autorul american, din lumea meschină a orașelului sudic, capabilă periodic de măreție prin eliberarea violenței ucigașe, a dispărut aproape complet. Vagabondul Val trezește instinctele erotice a două femei, una mai isterică decât alta; soțul celei dintâi este grav bolnav la etaj și se opune din ultimele puteri zgomotoasei aventuri de la parter, cealaltă este o dezechilibrată pe care respectabila ei familie face mari eforturi s-o țină cât mai departe de locul unde-și desfășoară viața onorabilă. Amenințarea, necesară totuși – pentru a face inteligibil rezidul conflictual –, este prezentă prin prestația unui personaj colectiv, șerif și unchi în același timp, care întruchipează tradiția teatrului japonez, mecanica marionetei, îndemânarea

pistolarului din filmele western și multe altele de care se presupune că imaginarul colectiv se teme pentru că nu le înțelege. Apariția dinspre sfârșit a celor trei personaje rele cu cearșafuri pe cap și făclii în mâini, care aprind gurile de gaz din jghebul ce mărginește estrada de pe care s-a cântat atât de frumos, are mai curând un aer comic, și finalul care lasă personajele în viață este, în felul lui, motivat: în registrul în care a transcris regizorul conflictul e mai greu să trăiești decât să mori.

În aceste condiții, orchestra mi s-a părut performantă, Laura Jianu (Lady), expresivă în rarele momente când încearcă să joace o relație și nu o stare, Mihaela Mihuț (Carol) sprijină cu puterile ei hărmălaia din scenă, Adrian Titieni (Jabe, David) – iubirea pierdută și iubirea inutilă – izbutește să sugereze diversitatea răului. În pofida agitației și a zgomotului, spectacolul este lipsit de expresivitate teatrală, de momentele în care emoția să se bazeze și pe altceva decât pe receptarea farmecului covârșitor al lui Adrian Pintea. Singurul



Adrian Pintea (Val) în Orpheus Descending de Tennessee Williams, Teatrul Român-American (regia: Adrian Pintea)

nume care n-are rost să fie pomenit este cel al lui Tennessee Williams. Faptul că spectacolul este jucat în limba originalului nu ne apropie câtuși de puțin de intențiile lui.

Desigur, așa cum ne-am învățat deja, regizorul are libertatea de a spune ce vrea el. Cu condiția să spună ceva.

MAGDALENA BOIANGIU

ȘI OAMENII AU NEVOIE DE ADEVĂR

ANNA CHRISTIE de Eugene O'Neill ● **TEATRUL „V. I. POPA“ DIN BĂRLAD** ● Data reprezentației: 23 ianuarie 1994 ● Regia: Dorin Mihăilescu ● Scenografia: Adriana Raicu Petre ● Distribuția: Lily Popa Alexiu (Anna Christopherșen), Constantin Petrican (Chris Christophersen), Marcel Anghel (Mat Burke), Elena Petrican (Marthy Owen), Virgil Leahu, Florin Predună, Vasile Mălinescu, Mihai Dumitrescu, Cornel Șoltuz, Petre Ionescu, Galan Cristian, Nicolae Țigănașu, Grigore Sarcos, Gabriel Derebei, Claudiu Stoica, Sorin Munteanu (Oamenii portului, Oamenii mării).

Consemnăm, cu această premieră, debutul regizoral, într-un teatru profesionist, al tânărului Dorin Mihăilescu, student în anul IV la Academia de Arte „Lucașeafărul“ din București, clasa profesoarei Cătălina Buzoianu; un debut convingător atât sub raportul decodării propunerilor cuprinse în piesa lui O'Neill, cât și sub cel al definirii caracterelor și al punerii lor în relații corecte.

Anna Christie de Eugene O'Neill nu este o tragedie, în sensul clasic al cuvântului, chiar dacă afișul teatrului o recomandă ca atare; confruntările din piesă, oricât de frecvente și de dure, nu sfârșesc în moarte. Este o dramă a existențelor, cu momente de combustie violentă, dar și cu intermezzo-uri oscilând între registrul romantic și cel melodramatic. Rezistența acestei lucrări, datând din anul 1921, constă în încărcătura de permanent adevăr omenesc pe care îl poartă cu sine.

Dintre posibilele variante de lectură scenică, Dorin Mihăilescu s-a oprit la cea pledând pentru adevărul care eliberează și pentru nevoia apropierei unui astfel de adevăr. O dată stabilit reperul-pilon al demonstrației dramatice, regizorul dovedește consecvență în concepție, clădindu-și cu grijă argumentele în jurul acestuia. Prinde astfel contur o lume cu punctele fundamentale de sprijin șubrezite, cu noțiunile dereglate, dar o lume care nu

renunță la șansa regăsirii sensului vieții, pentru că este locuită de oameni care nu știu ce înseamnă resemnarea și, mai ales, care au tăria să rămână onești chiar în împrejurări dintre cele mai complicate. Oamenii aceștia sunt capabili de violențe care pot merge până la crimă (Chris Christophersen este la un pas de omucidere), dar nu sunt în stare să mintă sau să se mintă. Astfel descifrat rezizoral, textul lui O'Neill oferă interpreților culoare favorabile spre concretizarea scenică a personajelor încredințate, fiecare dintre ei valorificându-și, de altfel, șansa cu rezultate notabile, chiar dacă n-au lipsit câteva ezitări.

Lily Popa Alexiu, în Anna Christie, s-a aflat în fața unui sever examen al profesionalității sale, datorită complexității gamei de nuanțe ale trăirilor cărora trebuie să le găsească rezolvările cele mai potrivite. Anna, în varianta propusă la teatrul din Bârlad, convinge încă de la primele replici, prin amestecul de atitudine sfidătoare, de imensă oboseală, de descurajare și de teamă aflată la pândă; o îndârjire pentru care nu există decât două ieșiri – prăbușirea deplină sau câștigarea bătăliei. Pe tot parcursul scenei din cârciuma portului prestația actriței este, practic, ireproșabilă, confruntările Annei cu Marthy Owen și cu Chris anunțând o reprezentare de referință pentru Teatrul „V. I. Popa”. La fel de bine făcute sunt și momentele de regăsire și de liniște în ambianța calmă de pe puntea șleului, după care intervine o perioadă, să-i spunem, **de reflux** în evoluția personajului; se apelează la o abordare „obiectivă” a textului, cu etape de parcurgere a lui la nivel de lectură expresivă, care neglijează implicarea. Întregul proces de seism interior, declanșat de dragostea întâi incertă, apoi deplină, pentru Mat și care impune decizia mărturisirii adevărului, se produce cu o scăzută participare a trăirii. O dată cu „momentul adevărului” lucrurile intră în făgaș normal și necesar, jocul actriței cunoaște o creștere bine gradată până în finalul spectacolului, întregul redevine credibil și convingător. Salutară a fost atenția acordată de Lily Popa Alexiu acurateții rostirii și nuanțării sensului cuprins în replică, două componente fundamentale ale reușitei sale în acest rol.

În Chris Christophersen, Constantin Petrican face din nou dovada calităților lui

de actor temeinic, edificându-și personajul cu minuțioasă grijă nu doar pentru mască, vorbire și mișcare, ci și pentru gestul mărunț, care rotunjește discret replica sau atitudinea. Bătrânul Chris este o prezență activă în scenă chiar când nu participă direct la dialog, interpretul știe să tacă, să privească, să asculte sau să pară absent fără a ieși din raza de interes a spectatorului. Unele excese vocale, survenite la intervale scurte de timp și nu întotdeauna motivate de momentul acțiunii, pot fi lesne remediate în reprezentațiile viitoare.

Marcel Anghel întregește, în Mat Burke, trioul prezențelor centrale din piesă, trasând cu siguranță și cu relevabilă economie de mijloace artistice dominantele personajului său – forță primară, fond sufletesc cinstit până la naivitate, intransigentă, disimulată nevoie de tandrețe. Actorul reușește să-l poarte în scenă pe acest vlăjgan impulsiv cu suflet de copil, fără a fi nici o clipă ostentativ, protejându-l parcă de privirile indiscrete ale sălii.

Remarcabilă a fost apariția Elenei Petrican în Marthy Owen, rolul episodic, de „lansare” a conflictului propriu-zis; în doar câteva minute, ea desăvârșește – prin gest, intonație, ritm al participării – portretul tragic și paralizant al femeii care vine de nicăieri și dispăre nu se știe unde, trăindu-și într-o grotescă și tristă veselie clipa imediată, anticameră a singurătății absolute. Distribuită, de regulă, în roluri de amploare, Elena Petrican demonstrează „pe viu” cum poate fi transformată o prezență scenică fugară într-un moment de performanță artistică.

Scenografia Adrianei Raicu Petre rămâne datoare, de data aceasta, așteptărilor noastre. Dacă într-o primă secvență din spectacol, cea a cârciumii, impresia de sordid și de periferie morală poate fi, cu bunăvoință, receptată, următoarea secvență, a șleului, în care regizorul desfășoară partea cea mai importantă a acțiunii, este inexpresivă și descurajantă. Nu știm dacă panourile care segmentează povestea scenică, intenționând să închipuie marea, trebuie reproșate scenografei sau regiei; oricum, scopul pentru care au fost făcute rămâne exterior efectului obținut.

Îl așteptăm cu interes pe debutantul Dorin Mihăilescu în spectacolele viitoare.

CONST. PAIU

JULIETTE

CĂLĂTOR FĂRĂ BAGAJE de Jean Anouilh. Traducerea: Camil Șerban și Corina Jiva ● **TEATRUL DRAMATIC DIN BAIA MARE** ● Data reprezentației: 16 februarie 1994 ● Regia: Eugen Harizomenov ● Scenografia: Dana Urdă ● Distribuția: Doru Fârte (Gaston), Lucian Prodan (Georges Renaud), Olga Sârbul (Doamna Renaud), Dana Ilie (Valentine Renaud), Lerida Bucholzer (Ducea Dupont-Dufort), George Lazarovici (Maestrul Huspar), Daniel Gheran (Puștiul), Vasile Constantinescu (Maestrul Pickwick), Antoniu Paul (Majordomul), Ion^o Costin (Șoferul), Gică Andrușcă (Valetul), Liliana Cârcei, Ofelia Fârte (Bucătăreasa), Loredana Hotea (Juliette).

La Teatrul Dramatic din Baia Mare, din păcate încă nimic nou. Același apatie și nepăsare a publicului față de Teatru, aceeași toleranță și resemnare a Teatrului față de publicul a cărui prezență se face simțită în seara premierei, pentru a se refugia, apoi, într-o tăcere... suspectă? justificată? Ai zice **suspectă** dacă te gândești la spectacolul de anul trecut al lui Marius Olteanu cu **Dresoarea de fantome** de Ion Băieșu, la spectacolul pe un text al lui Radu Iftimovici, interesant și problematic, orientat către actualitatea vieții sociale românești, dar și la comedia boulevardieră a lui Georges Feydeau **Domnul vânează... doamnel!**, în fine, la textul profund al lui Jean Anouilh, **Călător fără bagaje**. Ai zice, însă, și **justificată**, punând în cumpănă – cu excepția primului spectacol amintit – sărăcia (de la cel mai concret detaliu de scenografie, până la soluțiile rezizorale) montărilor scenei,



Scenă din Călător fără bagaje de Jean Anouilh, Teatrul Dramatic din Baia Mare (regia: Cornel Mititelu)

